

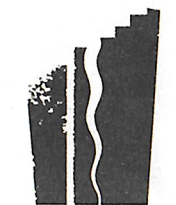

Suomessa saa vapaasti sanoa asioita, joita saa sanoa.

Nälänhädästä kertovia uutiskuvia nähdessään on pakko tunnustaa se aineellinen hyvinvointi, joka Suomessa lamankin aikana vallitsee. Tulee mieleen, että vauraudelle voisi perustua rikas älyllinen ja henkinen elämä.

Mutta kun sitten silmäilee lehtien yleisön-osastokirjoituksia, näyttääkin siltä, että vauraus päinvastoin viettelee henkiseen laiskuuteen. Tartumme kiihkeästi helppoihin epäolennaisuuksiin samalla kun ajattelemisen vaivaa vaativat, monisyiset ja elämäämme monin tavoin vaikuttavat asiat jäävät tarkemmin miettimättä tai kokonaan vaille kannanottoja. Palsamilleissä mitattuna Ruokolahden leijonan oikeusturva on huikeasti tärkeämpi asia kuin esimerkiksi pohdiskelu siitä, lisääkö vai ehdyttääkö tuloverotuksen kiristäminen valtion verotuloja.

Mikään asia ei tietenkään ole epäolennainen, jos se tuntuu ihmisistä tärkeältä. Tuntuisi kuitenkin tavoittelemisen arvoiselta muodostaa itse mielipiteensä siitä, mikä on mielipiteen muodostamisen arvoista. Valtavirtaa vastaan

SUOMI 75 VUOTTA

se on vaikeata. Tunteisiin vetoavat ilmiöt saavat helposti tärkeän asian arvovallan ja muuttuvat osaksi virallista totuutta, jota ei ole sopivaa asettaa kyseenalaiseksi.

Virallisen totuuden mukaan suomalaiset ovat ahkeraa kansaa, Suomi on siisti maa ja puvun kanssa ei saa pitää tennissukkia. Tytökäkalenterit loukkaavat tasa-arvoa, mutta poikakäkalenterit ovat modernisti ennakkoluulottomia. Varjelkoon sitä, joka uhmaisi yleistä mielipidettä sanomalla, että olympiavoitot ovat turhia ja yhdentekeviä. Tai että palkka ei ole saavutettu etu, vaan se on ansaittava.

Miksi eriävä mielipide herättää aggressioita? Miksi keskustelu helposti tyrehtyy ja älyllinen taso laskee henkilökohtaisuuksien asteelle, kun huomataan, että puheena olevasta asiasta on erilaisia käsityksiä?

Todellinen sananvapaus ei synny siitä, että se kirjoitetaan perustuslakiin, vaan siitä, että kansalaisilla on rohkeutta ajatella itse, rohkeutta sanoa mitä ajattelevat ja yhtäläillä rohkeutta kuunnella mitä muut ajattelevat.

ELÄKÖÖN ITSENÄINEN AJATTELU. ELÄKÖÖN MONIARVOINEN LEHDISTÖ. ELÄKÖÖN SUOMI.

